

Інформаційний лист
«Рекомендації щодо грудного вигодовування дітей матерями з
коронавірусною хворобою COVID-19»

1. На сьогоднішній день існують обмежені дані про клінічні прояви і пренатальні наслідки коронавірусної хвороби COVID -19 (далі – COVID - 19), що розвинулася внаслідок зараження плода під час вагітності або новонародженого в післяпологовий період. Вертикальна передача SARS-CoV-2 не була зареєстрована. У немовлят було підтверджено відносно невелику кількість випадків COVID-19 з легким перебігом захворювання.

2. Грудне вигодовування захищає дитину від розвитку хвороб і смерті в пізньому неонатальному періоді, а також допомагає захистити її протягом усього дитинства. Воно особливо ефективно проти інфекційних захворювань, оскільки зміцнює імунну систему шляхом безпосередньої передачі антитіла від матері.

3. Всі матері із підтвердженим або підозрілим випадком COVID-19, з будь-якими симптомами, можуть годувати грудьми, якщо це дозволяє їх самопочуття.

4. Медичний працівник має надати рекомендації жінкам, які годують грудьми або практикують контакт «шкіра до шкіри».

Рекомендації для матерів:

1. Дотримуйтесь респіраторної гігієни та етикету кашлю. При наявності кашлю чи задишки використовуйте медичну маску під час годування груддю та при перебуванні з дитиною (вхід в зону дитини в радіусі одного метру навколо та в кімнату, де перебуває дитина).

2. Проводьте гігієнічну обробку рук. Ретельно мийте руки з милом і водою або обробляйте їх спиртовмісним антисептиком до і після контакту з дитиною.

3. Регулярно очищайте та дезінфікуйте поверхні до яких Ви доторкались. Дезінфікувати слід виключно поверхні, з якими Ви часто контактували, наприклад, дверні ручки, туалет, ванна кімната. Заборонено дезінфікувати поверхні ліжечка для немовляти, їх слід ретельно очищати мильним розчином. Також не треба проводити дезінфекцію поверхонь до яких доторкується немовля (наприклад, підлога в кімнаті), так як існує великий ризик гострого отруєння дезінфекційними агентами. Якщо дитину необхідно помістити на поверхні, які попередньо були дезінфіковані (наприклад, ванна), їх слід ретельно промити водою або мильним розчином з водою.

4. При важкому перебігу COVID-19 або інших ускладненнях, які заважають вам доглядати за дитиною або не дозволяють продовжувати грудне вигодовування, слід провести зцідження грудного молока та забезпечити безпечне годування немовляти із дотриманням респіраторної гігієни та етикету кашлю.

5. В разі, якщо Ви занадто погано себе почуваєте, щоб годувати грудьми або зціджувати грудне молоко, слід проконсультуватися з медичним працівником щодо можливості використання заміників грудного молока або донорського молока з подальшим відновленням грудного вигодовування після перерви.

6. Якщо матері зціджують грудне молоко в лікарні, слід використовувати спеціально призначений для цього молоковідсмоктувач. Дотримуватись рекомендацій щодо миття молоковідсмоктувача після кожного використання (якщо використовується).

7. Передбачити можливість попросити здорову особу годувати дитину. Жінкам, які годують дітей сумішшю або зцідженим молоком із пляшечки, потрібно суворо дотримуватись рекомендацій щодо стерилізації пляшечок.

Рекомендації для медичних працівників, які надають послуги матерям та новонародженим:

1. При наданні послуг для матерів та новонароджених, Ви чи будь-хто з персоналу вашого закладу не повинні рекламувати замітники грудного молока, пляшечки для годування, пустушки чи соски.

2. Матерям та немовлятам дозволено спільне перебування разом та фізичний контакт «шкіра до шкіри», особливо безпосередньо після народження під час налагодження грудного вигодовування, незалежно від того, мати чи дитина є підозрілим, ймовірним або підтвердженим випадком COVID-19.

3. Забезпечте консультування з питань грудного вигодовування та психосоціальну підтримку жінкам, у яких чи у їхніх немовлят або маленьких дітей є підозрілий, ймовірний або підтверджений випадок COVID-19.

4. Рекомендуйте стандартні правила вигодовування новонароджених та немовлят: почати грудне вигодовування з першої години після народження, продовжувати годування груддю впродовж шести місяців, з наступним введенням додаткових продуктів харчування у віці шести місяців відповідно до національних рекомендацій.

5. Жінки, що народили та не можуть вигодовувати немовлят власним молоком за медичними показаннями мають бути поінформовані щодо необхідності зціджування власного молока для збереження лактації, можливості використання донорського молока або заміників грудного молока. В даному випадку перевага має надаватись донорському молоку, як найкращому виду вигодовування після грудного материнського молока.

Перелік літературних джерел

1. Клінічне ведення важкої гострої респіраторної інфекції при підозрі на коронавірусну інфекцію COVID-19: Тимчасові рекомендації ВООЗ, 13 березня 2020 (на російській мові) ([Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0004/434632/Clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-COVID-19.pdf?ua=1
2. Наказ МОЗ України № 149 від 20.03.2020 «Про затвердження Клінічного протоколу медичного догляду за здоровою дитиною віком до 3 років», розділ 3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0149282-08>
3. Breastfeeding advice during the COVID-19 outbreak [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.emro.who.int/nutrition/nutrition-infocus/breastfeeding-advice-during-covid-19-outbreak.html>
4. Coronavirus Disease (COVID-19) and Breastfeeding [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cdc.gov/breastfeeding/breastfeeding-special-circumstances/maternal-or-infant-illnesses/covid-19-and-breastfeeding.html>
5. 2007 Guideline for Isolation Precautions: Preventing Transmission of Infectious Agents in Healthcare Settings [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cdc.gov/niosh/docket/archive/pdfs/NIOSH-219/0219-010107-siegel.pdf>
6. Interim Considerations for Infection Prevention and Control of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) in Inpatient Obstetric Healthcare Settings [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/inpatient-obstetric-healthcare-guidance.html#anchor_1582067978854
7. Pregnancy & Breastfeeding [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/need-extra-precautions/pregnancy-breastfeeding.html>
8. Q&A on COVID-19, pregnancy, childbirth and breastfeeding 18 March 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/q-a-on-covid-19-pregnancy-childbirth-and-breastfeeding>
9. The American College of Obstetricians and Gynecologists Novel Coronavirus 2019 (COVID-19) April 2020 clinical Guidance Practice advisory – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.acog.org/clinical/clinical-guidance/practiceadvisory/articles/2020/03/novel-coronavirus-2019>
10. The American College of Obstetricians and Gynecologists Optimizing Support for Breastfeeding as Part of Obstetric Practice October 2018

Режим [Электронный ресурс]. доступу:<https://www.acog.org/clinical/clinical-guidance/committee-opinion/articles/2018/10/optimizing-support-for-breastfeeding-as-part-of-obstetric-practice>